

Nacionalno istraživanje zapošljivosti diplomiranih studenata 2023.

Izvešće za visoko učilište Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku

Agencija za znanost i visoko obrazovanje od 2017. godine provodi istraživanja o zapošljivosti osoba koje su diplomirale na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj. U istraživanju provedenom između studenog 2023. i siječnja 2024. godine sa generacijom koja je diplomirala 2022. godine, među 89 visokih učilišta sudjelovala je i Vaša ustanova.

Ovaj se ciklus istraživanja temelji na odgovorima ispitanika koji su završili prijediplomski, diplomski ili integrirani studij na visokim učilištima tijekom 2022. godine. Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku dostavio je AZVO-u ukupno 332 ispunjena obrasca s privolama i kontaktima, što predstavlja 100% generacije diplomiranih prema podacima evidentiranim u DZS-u (262). Od toga su, na temelju poziva dostavljenog na e-adrese, 154 sudionika ispunila online upitnik, čime je obuhvaćeno 59% generacije koja je diplomirala na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Osijeku¹. Ovo predstavlja značajan porast u odnosu na broj sudionika (34) i obuhvaćenost generacije (11%) postignutu u prethodnom nacionalnom istraživanju 2021. godine. Isključimo li iz broja ovogodišnjih ispitanika prvostupnike koji su nastavili studirati, prikupljeno je 114 odgovora relevantnih za uvide o zapošljivosti. Takav broj sudionika omogućuje analitičko razmatranje ključnih ishoda na razini visokog učilišta.

Kao i kod prethodnog nacionalnog istraživanja, ove smo godine za svaku ustanovu zasebno sastavili kratko izvješće usmjereno na deset ključnih pokazatelja iskustava i ishoda na tržištu rada, zasnovanih na iskazima sudionika nešto više od godinu dana nakon stjecanja diplome. Pokazatelji se odnose na zastupljenost poželjnih i relevantnih ishoda i iskustava među diplomiranim, počevši od trenutne zaposlenosti, brzine pronalaska posla i stabilnosti zaposlenja, preko rada u struci, plaće i zadovoljstva poslom, do studijske mobilnosti, uloge studija u nalaženju posla i opće procjene korisnosti studija. U odnosu na prošlogodišnji izvještaj, u ovome je uključena i procjena stope nezaposlenosti u trenutku provođenja istraživanja te prosječna iskazana plaća. Nadalje, ti su pokazatelji na razini učilišta smješteni u kontekst rezultata dobivenih na cjelokupnom uzorku, te vrijednosti pokazatelja dobivenih za Vaše visoko učilište u prethodnom nacionalnom istraživanju (ako ste sudjelovali). Također, s obzirom na dostatan broj sudionika diplomiranih iz pojedinih programa i polja znanosti s Vašeg učilišta, pokazatelji ishoda su prikazani i na toj razini, u kontekstu ishoda u programima iz istih polja znanosti pri drugim visokim učilištima.

Ovakvim smo postupkom usmjerili pozornost na širi skup relevantnih ishoda u prijelazu studenata Vašeg visokog učilišta iz sustava obrazovanja na tržište rada, a koji nadilaze tek pronalaženje posla. Takav uvid omogućuje razmatranja o potencijalnom doprinosu studija u pripremi za taj prelazak i u eventualnom unaprjeđenju ishoda za buduće generacije. Nadamo se da će Vam dostavljeno izvješće biti informativno i poticajno za daljnje osnaživanje Vašeg visokog učilišta.

Za šire uvide u opće obrasce preporučamo da pregledate cjeloviti istraživački izvještaj na <https://www.studij.hr/zaposljivost>. Cijenit ćemo svaku Vašu povratnu informaciju i/ili prijedloge, koje možete poslati na e-adresu zaposljivost@azvo.hr. U slučaju da imate potrebu za detaljnijim analizama, možemo Vam dostaviti anonimizirani podskup mikropodataka za Vaše učilište.

¹ Usporedbe radi, na razini svih visokih učilišta koja su sudjelovala ove godine, u prosjeku su prikupljene suglasnosti od 83,9% diplomiranih studenata, a obuhvat generacije anketom iznosio je 29,4%.

Ishodi na razini visokog učilišta

	Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku		Realizirani uzorak
	2021.	2023.	2023.
Ishod: Studijska međunarodna mobilnost	0%	4%	9 %
Ishod: Procjena korisnosti studija	3,2	3,5	3,6
Ishod: Uloga studija u zapošljavanju	0%	1%	6 %
Ishod: Zaposlenost u vrijeme ankete	87%	79%	86 %
Ishod: Nezaposlenost u vrijeme ankete		18%	12 %
Ishod: Brz dolazak do trajnog zaposlenja	18%	45%	58 %
Ishod: Posao u struci	75%	75%	76 %
Ishod: Siguran posao na neodređeno	17%	32%	56 %
Ishod: Plaća iznad prosječne plaće u RH	0%	17%	30 %
Ishod: Prosječna plaća (EUR)		902	1114
Ishod: Visoko zadovoljstvo poslom	33%	31%	27 %
Indeks ishoda		4,3	5,0

Broj sudionika s visokog učilišta: 154. Od toga više ne studira: 114.

Napomene: Zelenom su bojom označeni pokazatelji koji su na razini visokog učilišta u danoj godini povoljniji nego u ostalim ustanovama, a crvenom oni manje povoljni, uz statističku značajnost ($p < 0,05$). Uz izuzetak mobilnosti, rezultati se ne odnose na sudionike koji su u vrijeme istraživanja studirali na višoj razini. Pokazatelji koji se odnose na karakteristike posla uključuju isključivo zaposlene sudionike. Pokazatelji zapošljavanja i karakteristika posla ne uključuju poslove koji su počeli još prije upisa studija.

U usporedbi s ostalim sudionicima istraživanja, oni koji su završili studij pri Pravnom fakultetu Sveučilišta u Osijeku ove godine bilježe nepovoljnije rezultate u devet od jedanaest bilježenih. Ove su razlike statistički značajne, ali u nekim slučajevima nisu posebno velike, tako da sumarni indeks ishoda nije izrazito niži od prosjeka. Odstupanja od prosjeka nisu utvrđena samo u učestalosti rada u struci i visokog zadovoljstva poslom diplomiranih.

U usporedbi s prethodnim istraživanjem, kojim je bio obuhvaćen značajno manji broj sudionika (pa je i statistička snaga bila manja), zabilježeno je poboljšanje u pet pokazatelja, uključujući porast procjene korisnosti studija, te pojavu sudionika s iskustvom međunarodne mobilnosti, uloge studija u zapošljavanju i zarađivanja iznadprosječne plaće.

Ishodi na razini polja znanosti

Polje znanosti završenog studija	Pravo		Socijalne djelatnosti	
	Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku	Realizirani uzorak	Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku	Realizirani uzorak
Broj sudionika	98	201	56	56
od toga više ne studira	87	177	27	27
Studijska međunarodna mobilnost	5%	5%	2%	2%
Procjena korisnosti studija	3,4	3,6	3,6	3,6
Uloga studija u zapošljavanju	2%	3%	0%	0%
Zaposlenost u vrijeme ankete	83%	89%	67%	67%
Nezaposlenost u vrijeme ankete	14%	9%	31%	31%
Brz dolazak do trajnog zaposlenja	49%	51%	35%	35%
Posao u struci	78%	77%	65%	65%
Siguran posao na neodređeno	35%	41%	24%	24%
Plaća iznad prosječne plaće u RH	13%	12%	29%	29%
Prosječna iskazana plaća (EUR)	843	896	1091	1091
Visoko zadovoljstvo poslom	31%	34%	29%	29%
Indeks ishoda *	4,4	4,7	3,8	3,8

*Napomene: Zelenom su bojom označeni pokazatelji koji su na razini visokog učilišta povoljniji nego kod ostalih sudionika istog polja znanosti, a crvenom oni manje povoljni, uz statističku značajnost ($p < 0,05$). Prikazana su samo polja u kojima je barem deset sudionika iz visokog učilišta diplomiralo i u trenutku ankete više nisu bili studenti. *Prosječna plaća nije uključena u Indeks ishoda.*

Brojnost sudionika sa Pravnog fakulteta Sveučilišta u Osijeku omogućila je da pobliže razmotrimo ishode diplomiranih u dva najprisutnija polja znanosti: prava i socijalnih djelatnosti.

U kontekstu sudionika koji su diplomirali studije iz polja prava pri drugim visokim učilištima, one sa Pravnog fakulteta Sveučilišta u Osijeku karakterizira nešto niži sumarni indeks ishoda, a na razini statističke značajnosti razlikuju se s obzirom na višu zaposlenost, nižu nezaposlenost i rjeđi rad u struci. Iako je opservirana nešto niža procjena korisnosti studija i rada na neodređeno, te razlike ne dosežu razinu statističke značajnosti.

S obzirom da u istraživanju nije bilo drugih visokih učilišta sa sudionicima koji su završili studij iz polja socijalnih djelatnosti, sve što ovdje možemo zaključiti jest nešto niži indeks ishoda nego za sudionike koji su pri Pravnom fakultetu Sveučilišta u Osijeku diplomirali pravo, uz blago nepovoljnije opservirane ishode u svim dimenzijama osim procjene korisnosti studija i vjerojatnosti iznaprošječne plaće.

Ishodi na razini pojedinih programa

Polje znanosti završenog studija	Pravo			Socijalne djelatnosti
	Upravni studij	Javna uprava	Pravo	Socijalni rad
Studijski program	6. st	7.1 st	7.1 sv (int.)	7.1 sv
Vrsta i razina studijskog programa	6. st	7.1 st	7.1 sv (int.)	7.1 sv
Broj sudionika	28	19	51	24
Od toga više ne studira	17	19	51	24
Studijska međunarodna mobilnost	0%	5%	8%	4%
Procjena korisnosti studija	3,2	3,3	3,6	3,7
Uloga studija u zapošljavanju	0%	0%	3%	0%
Zaposlenost u vrijeme ankete	65%	95%	84%	63%
Nezaposlenost u vrijeme ankete	27%	5%	14%	35%
Brz dolazak do trajnog zaposlenja	21%	25%	60%	30%
Posao u struci	38%	71%	88%	79%
Siguran posao na neodređeno	50%	57%	28%	14%
Plaća iznad prosječne plaće u RH	0%	29%	13%	29%
Prosječna iskazana plaća (EUR)	710	920	857	1074
Visoko zadovoljstvo poslom	25%	0%	38%	36%
Indeks ishoda	3,3	4,3	4,7	3,9

Napomene: Ispunjene ćelije označavaju pokazatelje koji odstupaju od vrijednosti pokazatelja za polje znanosti prikazanih u prethodnoj tablici. *Zelenom* su bojom označeni pokazatelji koji su na razini programa visokog učilišta povoljniji nego kod ostalih sudionika iz istog polja znanosti, a *crvenom* oni manje povoljni, uz statističku značajnost ($p < 0,05$). Prikazani su samo programi u kojima je barem deset sudionika iz visokog učilišta diplomiralo i u trenutku ankete više nisu bili studenti. *Prosječna plaća nije uključena u Indeks ishoda.

Posebno ćemo se osvrnuti na programe s kojih je istraživanju pristupilo barem deset sudionika koji više ne studiraju. Na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Osijeku postoje četiri takva studija, od toga tri u polju pravnih znanosti: prijediplomski stručni upravni studij, specijalistički diplomski stručni studij javne uprave, te sveučilišni integrirani studij prava.

Ova tri studija karakteriziraju različiti obrasci ishoda. Najmanje su povoljni kod upravnog studija – u odnosu na druge sudionike iz polja, njih karakterizira niža zaposlenost, viša nezaposlenost, vrlo mala vjerojatnost brzog nalaženja posla i rada u struci, te vrlo nizak sumarni indeks ishoda. Ovi obrasci nisu prisutni kod sudionika koji su pri Pravnom fakultetu Sveučilišta u Osijeku završili diplomski specijalistički studij javne uprave, ali niti jedan od njih nije iskazao visoko zadovoljstvo poslom na kojem radi.

Sudionici koji su završili pravni studij imaju najpovoljniji indeks ishoda, iznadprosječnu vjerojatnost rada u struci, te u ovoj fazi karijere ispodprosječnu vjerojatnost ugovora na neodređeno.

S obzirom da nemaju relevantne referentne skupine, za sudionike koji su diplomirali na diplomskom studiju socijalnog rada možemo samo naznačiti nešto nepovoljniji sumarni indeks ishoda od diplomiranih pravnika i manje povoljne ishode na tržištu rada, uz izuzetak više plaće u ovoj fazi karijere.

Prilog: sudionici i ključni ishodi svih programa (apsolutne vrijednosti)

Kao prilog dostavljamo informacije o ishodima i broju sudionika istraživanja s Vašeg visokog učilišta za svaki pojedinačni program iz kojeg su dobiveni odgovori. Uz broj sudionika prikazane su apsolutne vrijednosti broja pojava određenog ishoda, koje Vam mogu biti indikativne, ali su često premale da bi se temeljem njih mogle dobiti pouzdane procjene na razini programa.

Studij	Vrsta i razina studijskog programa	Broj sudionika	Od toga više ne studira	Studijska međunarodna mobilnost	Procjena korisnosti studija	Uloga studija u zapošljavanju	Zaposlenost u vrijeme ankete	Nezaposlenost u vrijeme ankete	Brz dolazak do trajnog zaposlenja	Posao u struci	Šiguran posao na neodređeno	Plaća iznad prosječne plaće u RH	Visoko zadovoljstvo poslom
Pravo	7.1 sv (int)	51	51	4	3,6	1	43	7	29	35	11	5	15
Socijalni rad	7.1 sv	24	24	1	3,7	0	15	8	7	11	2	4	5
Javna uprava	7.1 st	19	19	1	3,3	0	18	1	2	5	4	2	0
Upravni studij	6. st	28	17	0	3,2	0	11	4	3	3	4	0	2
Socijalni rad	6. sv	32	3	0	2,8	0	3	0	2	0	2	1	0

Napomena: Programi su sortirani prema broju sudionika koji nakon diplome nisu nastavili studirati na diplomskom studiju. To je podskup za koji su praćene učestalosti pojave/vrijednosti svih ishoda, uz izuzetak studijske međunarodne mobilnosti (*) koja je prikazana za sve sudionike.

Prilog: Objašnjenje pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Opis	Napomene
Studijska međunarodna mobilnost	Udio diplomiranih s iskustvom međunarodne mobilnosti tijekom studija.	
Procjena korisnosti studija	Sumarni indeks četiri facete procjene korisnosti studija kao dobre osnove za: pronalazak posla, nastavak obrazovanja, daljnju karijeru i izvršavanje postojećih zadataka.	Ne uključuje procjene sudionika prvostupnika koji su nastavili studirati na diplomskom studiju.
Uloga studija u zapošljavanju	Udio zaposlenih koji su posao pronašli preko studijske prakse, preporuke nastavnika ili karijernog centra.	Uzimaju se u obzir samo procjene sudionika koji su zaposleni i koji na tom poslu nisu radili prije upisa studija.
Zaposlenost u vrijeme ankete	Trenutna stopa zaposlenosti diplomiranih studenata koji više ne studiraju.	Za većinu sudionika snimka stanja 14-17 mjeseci nakon diplome. Ne uključuje prvostupnike studente diplomskog studija.
Nezaposlenost u vrijeme ankete	Udio sudionika koji su naveli da su nezaposleni (prijavljeni pri HZZ-u ili ne). Iskazano kao stopa nezaposlenosti.	Ne uključuje prvostupnike studente diplomskog studija. Stopa ne uključuje sudionike koji nisu radno aktivni.
Brz dolazak do trajnog zaposlenja	Udio sudionika koji su unutar 4 mjeseca od diplome pronašli posao na kojem rade i u vrijeme ankete.	Uzimaju se u obzir samo sudionici koji više ne studiraju i na tom poslu nisu radili prije upisa studija.
Posao u struci	Udio sudionika koji trenutno rade u struci.	
Siguran posao na neodređeno	Udio sudionika trenutno zaposlenih na neodređeno.	
Plaća iznad prosječne plaće u RH	Udio zaposlenih sudionika s plaćom većom od tadašnje prosječne plaće zaposlenih u pravnim osobama u RH (iznad 1150 EUR).	Uzimaju se u obzir samo procjene sudionika koji su zaposleni, ne studiraju i na tom poslu nisu radili prije upisa studija.
Prosječna iskazana plaća (EUR)		
Visoko zadovoljstvo poslom	Udio sudionika u potpunosti zadovoljnih svojim trenutnim poslom.	